

BAB III

MÉTODE PANALUNGTIKAN

Dina ieu bab dipedar métode panalungtikan, désain panalungtikan, sumber data, instrumén panalungtikan, prosedur panalungtikan, téhnik ngumpulkeun data, analisis data, uji sipat data, jeung uji hipotésis.

3.1 Métode Panalungtikan

Ieu panalungtikan ngagunakeun pamarekan kuantitatif kalawan maké métode kuasi ékspérimén atawa disebut ogé ékspérimén semu. Pamarekan kuantitatif nyaéta pamarekan anu ngagunakeun angka, rumus jeung aspék nu bisa diukur ti mimiti ngumpulkeun data nepi ka ngolah data anu ngahasilkeun hiji kacindekan (Siyoto, & Sodik, 2015). Ieu pamarekan sipatna nguji, maksudna sakabéh variabel kudu diukur ku cara ngagunakeun instrumén pikeun ngukur atawa tés (Hamdi & Baharudin, 2014). Métode kuasi ékspérimén nyaéta hiji métode panalungtikan anu ngagunakeun kelas ékspérimén kalawan henteu ngagunakeun kelas kontrol. Anapon kelas ékspérimén nyaéta kelas anu dibéré perlakuan husus saperti ngagunakeun média monopoli sakumaha anu ditalungtik.

Isnawan, spk, (2020 kc. 7) nyebutkeun yén dina ngalarapkeun hiji média pangajaran pikeun ngaronjatkeun kamampuh siswa, métode anu digunakeun nyaéta métode kuasi ékspérimén. Dina métode kuasi ékspérimén, panalungtik méré tarékah sacara langsung kana objék anu dipaluruh. Anapon tarékah anu dilakukeun ku panalungtik salahsajina nyaéta méré perlakuan husus ka kelas ékspérimén.

Métode kuasi ékspérimén miboga ciri has anu jadi pangbéda nyaéta cara kelas pikeun panalungtikan geus ditangtukeun contona ku pihak sakola, ku kituna partisipan teu dipilih sacara acak (Isnawan, spk, 2020 kc 6). Nurutkeun Setyanto (2013 kc. 39), ieu métode miboga tujuan pikeun nalungtik kamungkinan *sebab-akibat* ku cara ngagunakeun hiji atawa leuwih perlakuan ka hiji kelompok ékspérimén sarta ngabandingkeun hasilna saméméh dibéré perlakuan.

Cindekna, pamarekan kuantitatif kalawan ngagunakeun métode kuasi ékspérimén dipilih pikeun nguji média Monopoli pikeun ngaronjatkeun pangaweruh ngeunaan struktur jeung unsur dina pangajaran guguritan.

3.2 Désain Panalungtikan

Désain panalungtikan anu digunakeun nyaéta *One-Group Pretest-Posttest Design*. Dumasar kana ieu désain, panalungtik baris ngalaksanakeun dua tés. Anu kahiji nyaéta *pretest* anu dilakukeun saméméh siswa diajar ngagunakeun média monopoli, jeung *posttest* anu dilakukeun sabada siswa diajar ngagunakeun média monopoli.

Dina désain *One-Group Pretest-Posttest*, variabel nu kauger diukur minangka hiji kelompok saméméh jeung sabada dibéré perlakuan. Sanggeus dibéré perlakuan, nilai tina hasil tés saméméh jeung sabada perlakuan dibandingkeun (William & Hita, 2019 kc. 72). Ieu désain miboga maksud pikeun mikanyaho bédana pangaweruh siswa kana struktur jeung unsur guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli pikeun nangtukeun cocog atawa henteuna éta média digunakeun dina pangajaran guguritan.

Désain panalungtikan dibagankeun saperti ieu di handap.

Tabél 3.1
Désain panalungtikan One-Group Pretest-Posttest

O ₁	X	O ₂
----------------	---	----------------

(Ratminingsih, 2010 kc. 32)

Keterangan:

O₁ : pangaweruh kana struktur guguritan saméméh ngagunakeun média Monopoli

X : kgiatan pangajaran guguritan ngagunakeun média Monopoli

O₂ : pangaweruh kana struktur guguritan sabada ngagunakeun média monopoli

Dumasar kana bagan di luhur, katitén yén aya hiji kelompok anu geus dipilih sacara acak. Éta kelompok baris diuji pangaweruh kana struktur jeung unsur guguritan saméméh ngagunakeun média monopoli. Tuluy dibéré perlakuan nyaéta

ngalaksanakeun pangajaran guguritan kalawan ngagunakeun média monopoli. Sabada ngagunakeun média monopoli, pangaweruh kana struktur jeung unsur guguritan diuji deui. Hasilna dibandingkeun, anu satulunya baris dicindekeun.

3.3 Data jeung Sumber Data

Data tina ieu panalungtikan mangrupa hasil tina téspangaweruh struktur jeung unsur guguritan siswa saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli. Anapon ieu panalungtikan dilaksanakeun di SMP Negeri 52 Bandung anu aya di Jl. Bukit Raya Atas No. 90-C, Ciumbuleuit, Kec. Cidadap, Kota Bandung, Jawa Barat. Anu jadi sumber data dina ieu panalungtikan nyaéta siswa kelas VIII-5 SMP Negeri 52 Bandung Taun Ajar 2021/2022, anu jumlahna aya 32 siswa. Sumber data aya dina ieu tabél di handap.

Tabél 3.2
Sumber Data

Jumlah Siswa	Lalaki	Awéwé
	12	20

3.4 Instrumén Panalungtikan

Miftah (2013 kc. 109) nétélakeun yén instrumén panalungtikan nyaéta alat atawa *fasilitas* nu digunakeun ku panalungtik dina ngumpulkeun data sangkan pagawéanana leuwih babari ogé meunangkeun hasil nu leuwih hadé. Hasil anu hadé maksudna hasil anu bener, lengkep, jeung sistematis sangkan leuwih babari dikokolakeun.

Anapon instrumén panalungtikan anu digunakeun pikeun ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan nyaéta téspangaweruh. Tés dilaksanakeun di sakola dina wangu tinulis. Ieu téspangaweruh pikeun nguji pangaweruh siswa kana struktur jeung unsur guguritan saméméh ngagunakeun média monopoli, jeung pangaweruh siswa kana struktur jeung unsur guguritan sabada ngagunakeun média monopoli. Eusi tina téspangaweruh pikeun nguji pangaweruh siswa kana struktur jeung unsur guguritan.

Ieu di handap mangrupa kisi-kisi pikeun nyieun instrumén tés anu digunakeun dina ieu panalungtikan.

Tabél 3. 3
Kisi-Kisi Soal Pretest-Posttest

No Soal	Matéri	Indikator Soal
1.	Wangenan guguritan	Siswa bisa ngajelaskeun wangenan tina guguritan.
2.	Unsur-unsur guguritan	Siswa bisa nyebutkeun unsur-unsur guguritan.
3.	Pupuh	Siswa bisa ngabédakeun guru lagu, guru wilangan jeung guru gatra.
4.	Watek dina guguritan	Siswa bisa nyebutkeun watek dina guguritan anu ngagunakeun pupuh mijil atawa durma.
5.	Watek dina guguritan	Siswa bisa nangtukeun watek dina guguritan anu ngagunakeun pupuh mijil atawa durma dumasar téks anu disadiakeun.
6.	Struktur Pupuh	Siswa bisa nganalisis struktur pupuh (guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra) dina guguritan nu disadiakeun.
7.	Amanat	Siswa bisa ngajelaskeun eusi atawa maksud tina guguritan anu disadiakeun.

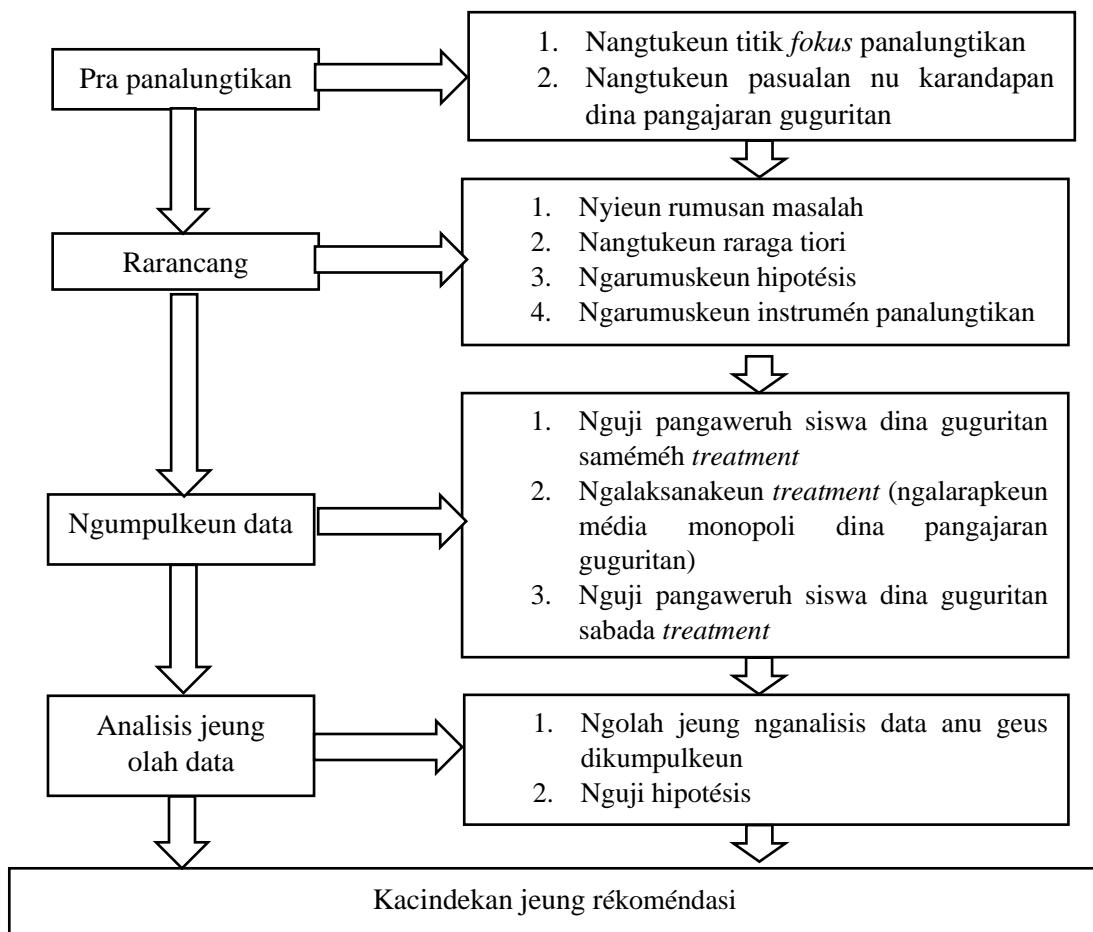
Anapon soal anu baris digunakeun pikeun nguji pangaweruh awal jeung pangaweruh ahir siswa dina pangajaran guguritan saperti ieu di handap.

Soal Pretest-Posttest

No Absén : Wasta : Jawab ieu sakur pananya di handap! 1. Naon anu disebut guguritan téh? 2. Sebutkeun naon waé unsur-unsur guguritan téh. 3. Naon bédana guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra? 4. Naon watek tina guguritan anu ngagunakeun pupuh durma? Titénan ieu sempalan guguritan di handap! Pupuh Mijil <i>Mesat ngapung putra Sang Arimbi</i> <i>Jeung mega geus awor</i> <i>Beuki lila beuki luhur baé</i> <i>Larak-lirik ningali ka bumi</i> <i>Milari sang rai</i> <i>Pangéran Bimanyu</i>
5. Dumasar kana guguritan di luhur, kumaha watek pupuh mijil? 6. Analisis struktur pupuh (guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra) tina guguritan pupuh mijil di luhur! 7. Caritakeun sacara tinulis maksud atawa amanat tina éta guguritan pupuh mijil.

3.5 Prosedur Panalungtikan

Prosedur panalungtikan ngagunakeun métode kuasi ékspérimén ditétélakeun dina ieu bagan di handap.

Bagan 3.1 Prosédur Panalungtikan

Luyu jeung bagan di luhur, prosedur dina ieu panalungtikan nyaéta saperti ieu di handap.

a. Pra panalungtikan;

Saméméh ngalaksanakeun panalungtikan, panalungtik nangtukeun heula puseur panalungtikanana. Naha panalungtikan rék medar sabudeureun sastra, basa, budaya atawa pangajaran. Dina ieu panalungtikan, panalungtik museur kana pasualan anu karandapan dina widang pangajaran. Satulunya panalungtik nangtukeun pasualan naon waé anu karandapan ku siswa kelas VIII kana pangajaran guguritan. Salasahiji conto pasualan anu karandapan ku siswa dina

pangajaran guguritan nyaéta kurangna pangaweruh siswa kana struktur guguritan ogé média pangajaran anu kawilang kurang *interaktif*.

b. Rarancang panalungtikan;

Sabada panalungtik nangtukeun pasualan nu karandapan ku siswa dina pangajaran guguritan, satuluyna panalungtik ngarumuskeun masalah luyu jeung kaayaan siswa. Tuluy panalungtik ngumpulkeun ogé nangtukeun tiori-tiori anu baris dipaké dina ieu panalungtikan. Salian ti éta panalungtik ogé ngarumuskeun hipotésis jeung instrumén panalungtikan.

c. Ngalaksanakeun panalungtikan sarta ngumpulkeun data;

Dina ieu bagian, panalungtik nguji pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh ngagunakeun média monopoli. Satuluyna panalungtik méré *treatment* nyaéta ngalarapkeun média monopoli dina pangajaran guguritan. Sanggeus méré *treatment*, panalungtik nguji pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan sabada ngagunakeun média monopoli. Éta tés miboga pungsi pikeun mikanyaho pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli. Anapon soal anu diujikeun ngawengku pamahaman kana wangenan guguritan, unsur sarta struktur dina guguritan (guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra).

d. Ngolah jeung nganalisis data;

Sabada data geus kakumpul, satuluyna panalungtik ngabandingkeun hasil tés siswa. Éta hasil tés tuluy dibandingkeun sarta dianalisis bédana (naha aya bédana anu signifikan atawa henteu) pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli. Sangkan meunangkeun hasil analisis anu akurat, panalungtik ngagunakeun *aplikasi SPSS v.25*.

e. Nyieun kacindekan sarta rékoméndasi

Sanggeus panalungtik meunangkeun hasil tina analisis nu dilakukeun, tulu panalungtik nyieun kacindekan. Kacindekanana dicokot tina sakabéh hasil dumasar kana prosés panalungtikan nu geus kalaksana. Anu pamungkas, panalungtik nyieun rékoméndasi pikeun kagiatan panalungtikan satuluyna.

3.6 Téhnik Ngumpulkeun Data

Téhnik anu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta téhnik tés. Ieu téhnik tés digunakeun pikeun ngumpulkeun data pangaweruh dina pangajaran guguritan. Téhnik tés nyaéta runtuyan patalékan atawa latihan sarta alat pikeun ngukur kaparigelan, pangaweruh, kamampuh siswa atawa bakat nu dipiboga ku hiji individu atawa kelompok (Arikunto, 2010 kc. 193).

Tés dilaksanakeun dua kali, nyaéta tés awal pikeun ngumpulkeun data pangaweruh struktur jeung unsur guguritan saméméh ngagunakeun média monopoli, jeung tés ahir pikeun ngumpulkeun data pangaweruh struktur jeung unsur guguritan sabada ngagunakeun média monopoli. Tés awal lumangsung saméméh siswa dibéré perlakuan (*treatment*), sangkan mikanyaho pangaweruh siswa dina struktur guguritan saméméh ngagunakeun média monopoli. Sedengkeun tés ahir lumangsung sabada siswa dibéré perlakuan (*treatment*), sangkan mikanyaho pangaweruh siswa dina struktur jeung unsur guguritan sabada ngagunakeun média monopoli.

Anapon hasil tina tés awal jeung tés ahir baris dibandingkeun pikeun mikanyaho aya atawa henteuna karonjatan pangaweruh siswa dina struktur jeung unsur guguritan sabada ngagunakeun média monopoli.

Ieu di handap dipedar léngkah-léngkah dina ngumpulkeun data.

- a. Nguji kamampuh awal siswa saméméh dibéré perlakuan nyaéta ngagunakeun média monopoli dina pangajaran guguritan;
- b. Méré perlakuan (*treatment*) ka siswa nyaéta ngagunakeun média monopoli dina pangajaran guguritan; jeung
- c. Nguji kamampuh ahir siswa sabada dibéré perlakuan nyaéta ngagunakeun média monopoli dina pangajaran guguritan.

3.7 Analisis Data

Analisis data mangrupa salahiji prosés dina panalungtikan anu dilakukeun sanggeus sakabéh data kakumpul sacara lengkep (Muson, 2018 kc.1). Ieu analisis miboga tujuan pikeun mikanyaho hasil tina pangaweruh saméméh jeung sabada

ngagunakeun média monopoli sarta pikeun ngajawab pasualan dina ieu panalungtikan. Sanggeus data kakumpul, panalungtik ngalakukeun kagiatan ngolah data ngagunakeun aplikasi SPSS *versi 25*.

Analisis data dina ieu panalungtikan dilakukeun kalawan ngaliwatan sababaraha tahapan saperti ieu di handap.

- Mariksa hasil tés pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh jeung sabada perlakuan dumasar kana ieu konci jawaban jeung kritéria di handap.

Tabél 3.4
Konci Jawaban Tés Awal jeung Ahir Pangaweruh Pangajaran Guguritan

No	Soal	Kunci Jawaban	Skor
1.	Naon anu disebut guguritan téh?	- Karya Sastra (1) - Wangun Puisi (1) - Pupuh (1)	3
2.	Sebutkeun naon waé anu kaasup unsur pupuh téh?	- Guru lagu (1) - Guru wilangan (1) - Guru gatra (1)	3
3.	Naon bédana guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra?	- Guru lagu nyaéta sora vokal anu aya ditungtung padalisan (1) - Guru wilangan nyaéta jumlah engang dina unggal padalisan (1) - Guru gatra nyaéta jumlah padalisan dina sapada (1)	3
4.	Naon watek tina guguritan anu ngagunakeun pupuh durma?	- Ambek , perang, gelut, jeung sajabana (1)	1
5.	Dumasar kana guguritan di luhur, kumaha watek pupuh mijil?	- Sedih, ngarep atawa bingung (1)	1
6.	Analisis struktur pupuh (guru lagu, guru wilangan, jeung guru gatra) tina guguritan pupuh mijil di luhur!	- Guru lagu : i, o, é, i, i, jeung u. (1) - Guru wilangan : 10, 6, 10, 10, 6, 6. (1) - Guru gatra : 6 padalisan (1)	3
7.	Caritakeun sacara tinulis maksud atawa eusi tina éta guguritan pupuh mijil.	- Putra sang arimbi anu keur sedih sabab kaleungitan adina, néangan adina ngarep-ngarep bisa panggih deui (1)	1

Ieu di handap aya tabél anu medar ngeunaan aspék-aspék anu dipeunteun dina tés pangaweruh guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli.

Tabél 3.5
Aspék anu Dipeunteun dina Tés Pangaweruh Guguritan

No	Aspék nu Dipeunteun	Skala Peunteun		Skor Maksimal		
		Skor	Kritéria			
A.	Maham kana wangenan guguritan	0	Kurang pisan	3		
		1	Kurang			
		2	Sedeng			
		3	Hadé			
B.	Maham kana struktur jeung unsur guguritan	0-2	Kurang pisan	11		
		3-5	Kurang			
		6-8	Sedeng			
		9-11	Hadé			
C.	Maham kana eusi dina guguritan	0	Kurang pisan	1		
		0,2-0,4	Kurang			
		0,5-0,7	Sedeng			
		0,8-1	Hadé			
Keterangan :						
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurang pisan, kalawan euweuh jawaban anu bener atawa aya tapi saeutik pisan. Siswa teu maham kana wangenan guguritan, struktur jeung unsurna, sarta eusina. 2. Kurang, kalawan aya saeutik jawaban anu bener. Siswa can pati maham kana wangenan guguritan, struktur jeung unsurna, sarta eusina. 3. Sedeng, kalawan jumlah jawaban bener jeung salah kawilang saimbang. Siswa maham kana wangenan, struktur jeung unsurna, sarta eusi guguritan tapi can maksimal. 4. Hadé, kalawan jumlah jawaban anu bener leuwih loba tibatan jumlah jawaban anu salahna. Siswa maham pisan kana wangenan, struktur jeung unsurna, sarta eusina. 						

- b. Méré peunteun jeung nganalisis hasil tés pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli kalawan ngagunakeun ieu rumus;

$$\text{Peunteun} = \frac{\text{Total skor nu kahontal}}{\text{Jumlah skor maksimal}} \times 100$$

Bagan 3.2 Perhitungan skor ahir

- c. Ngasupkeun peunteun hasil tés pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan

Tabél 3.6
Daftar Nilai Tés Siswa

Kode Siswa	Aspék Pangaweruh Guguritan			P	Katégori (KKM ≥ 74)
	A	B	C		
S01					
S02					
S03					
S04					
....					
S32					
Σ					
X					

Keterangan:

- A : Pamahaman kana wangenan guguritan.
- B : Pamahaman kana struktur jeung unsur guguritan.
- C : Pamahaman kana eusi guguritan.
- Σ : Jumlah skor hasil tés siswa.
- P : Peunteun
- X : Rata-rata

- d. nganalisis bédana pangaweruh siswa dina pangajaran guguritan saméméh jeung sabada ngagunakeun média monopoli dumasar kana aspék-aspék nu dipeunteun.

3.8 Uji Sipat Data

Sabada ngumpulkeun data ogé nganalisis data, satuluyna dilakukeun uji sipat data. Uji sipat data dina ieu panalungtikan baris ngagunakeun program SPSS v.25. Uji sipat data digunakeun pikeun nangtukeun uji statistika paramétrik atawa non paramétrik. Anapon uji sipat data ngawengku uji normalitas anu gunana pikeun nguji hipotésis dina ieu panalungtikan.

3.8.1 Uji Normalitas

Uji normalitas digunakeun pikeun nangtukeun sipat data anu miboga distribusi normal atawa henteu. Data dianggep alus jeung layak digunakeun dina panalungtikan saupama éta data miboga distribusi normal.

Pikeun nangtukeun yén data miboga distribusi normal atawa henteu normal dina ieu panalungtikan, baris digunakeun uji *Saphiro-Wilk*. Anapon hipotésisna nyaéta saperti ieu di handap.

H_0 : Distribusi data normal.

H_a : Distribusi data teu normal.

Uji normalitas dilakukeun ku cara uji *Saphiro-Wilk* kalawan *signifikansi* 95% ($\alpha = 0.05$). Kritéria ngujina saperti ieu di handap.

H_0 ditarima, saupama nilai *sig (signifikansi)* $> 0,05$.

H_a ditolak, saupama nilai *sig (signifikansi)* $< 0,05$.

3.9 Uji Hipotésis

Hipotésis mangrupa jawaban ngeunaan pasualan dina panalungtikan anu sipatna saheulaanan. Hipotésis kudu nunjukeun ayana hubungan antara dua atau leuwih *variabel* sarta dirojong ku tiori anu luyu jeung hasil panalungtikan.

Uji hipotésis nyaéta salasahiji prosedur dina nguji data hasil panalungtikan. Uji hipotésis kudu dirumuskeun sacara singget tur jéntré. Aya du acara dina uji hipotésis. Anu kahiji, saupama data miboga distribusi normal, uji hipotésisna ngagunakeun statistik paramétrik. Sedengkeun, saupama data miboga distribusi teu normal, uji hipotésisna ngagunakeun statistik non-paramétrik.

Dina ieu panalungtikan, uji hipotésis dilakukeun ku cara t-tés nyaéta nilik kana nilai *signifikansi* (*sig*). Anapon léngkah mimiti anu kudu dilakukeun dina t-tés program SPSS v.25 nyaéta nangtukeun hipotésis saperti ieu di handap.

- a. H_0 (Hipotésis nol) : Teu aya bédha anu signifikan antara pangaweruh struktur guguritan siswa kelas VIII SMP Negeri 52 Bandung Taun Ajar 2021/2022 saméméh jeung sabada ngagunakeun média Monopoli.
- b. H_a (Hipotésis alternatif) : Aya bédha anu signifikan antara pangaweruh struktur guguritan siswa kelas VIII SMP Negeri 52 Bandung Taun Ajar 2021/2022 saméméh jeung sabada ngagunakeun média Monopoli.

Dumasar kana hipotésis di luhur, kritéria ngujina saperti ieu di handap.

H_0 ditarima atawa H_1 ditolak, saupama nilai sig (*signifikansi*) ≥ 0.05 .

H_1 ditarima atawa H_0 ditolak, saupama nilai sig (*signifikansi*) ≤ 0.05 .